

הליכות עולם לוי

לעילוי נשמת ר' יהודה לוי ז"ל

(חבקוק ג' ו')

חג הפסח

זמן ר"ת	צאת השבת	חלקת נרות לחג	לוח אור החיים
20:40	19:49	18:57*	י-ם
20:37	19:48	18:56	ת"א
20:40	19:50	18:58	חיפה
20:38	19:48	18:56	ב"ש

* לנותרים 40 דק': 18:37

שמחת הגאולה

ותפיסת עולם מעוותת זאת, הינה תקיפה אף לגבי חיי הגאולה, מה יהיה בימות המשיח כולם שואלים, ואלה המאמינים מבינים שיהיו חיי תורה ומצוות, אבל עם כל התר"ג מצוות לא כמו כעת בזמן הגלות. ודבר זה יכול לצמרר אנשים רבים בחושבם, ומה על כל תענוגות הגוף שלנו, מה הכל יהיה תורה תורה תורה, הגוף לא מגיע לו משהו, ולכן הם מדחיקים את חיי הגאולה בצד, לא יתפללו על כך ויכמהו לכך מתי יבוא, שיבוא.

וישנם הרבה אנשים שמחמת כן אינם משנים את מעשיהם, ואמנם רק כאשר אין ברירה ומשיח יגיע כבר גם הם מוכנים לשנות אך כעת כל זמן שאיננו בא, ולפחות מראה רצינות לבוא, אין טעם להתחזק ולהקדים את יסורי הגוף מעכשיו, ואנשים אלו כאמור חיים בתפיסת התורה בצורה לא נכונה, ורק בלית ברירה מפחד העולם הבא ועונשי העולם הזה הם מקיימים את התורה, אבל באמת רצונם הפנימי לחיי חופש מן התורה, אבל יש להם יראת שמים ואינם הולכים אחר זה, והם מקיים שיום אחד הם יאהבו את התורה והמצוות, אבל כעת כל זמן שזה לא קורה קשים עליהם חיים אלו והם מקיימים בלית ברירה.

וכל זה גלות הנפש, עול פרעה ומצרים, הם היצרים המטעים את הבריות לחשוב כאילו ההנאה בידי יצר הרע ומי שלא חי לפיו הוא המסכן, אך הגאולה היא להבין שחיי התורה והמצוות הם הודנו והדרנו יופינו וזיוונו, שמחנתנו וארכת רוחנו, חיי העולם הזה אמיתיים טמונים בה, הנאה העולם הזה שאין כמותה, ניצולו המקסימלי באיכות וכמות של העולם זה, מה שהוא יכול להציע לך להתגדל בו ולהתעלות בו עילוי אמיתי ונצחי ולא הנאה רגעית.

ועל זה אמרו רבותינו שלא רצו לצאת אותם שמונים אחוז כי כך הם חיו והבינו את מצרים, והעדיפו לחיות בגלות, ואלו שיצאו רצו חיי גאולה, גאולת הגוף והנפש, ועל כך אמרו רבותינו חייב כל אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, לראות את עצמו יוצא ממצרי היצר הרע, וזה בידו של אחד משתי הבחינות, של הגלות והגאולה, כי הוא חי בעולם הזה, הרגיש את מאסריו ועולו הכבד של יצר הרע, ובידו גם להרגיש את הגאולה ממנו, שכן בידו לשנות את תפיסת עולמו, ולהבין שחיים בצל הבורא לאור תורתו ומצוותיו הינם חיי העולם הזה המהנים ביותר עלי אדמות, זאת מבלי להתחס לשכר העולם הבא וחיי הנצח. וגאולה זו יכולים אנו לחוות אף בעולם הזה תחת גלות שאר העמים.

וזה גם ישנה לנו את תפיסתנו ביחס לגאולת כלל עם ישראל, הגאולה אליה אנו מצפים מאז היותנו לעם, וכאלפים שנה בגלות הנוכחית, שכבר רבותינו אז אמרו (סנהדרין צ"ו:): שכלו כל הקיצים, וא"כ למי מחכים, לנו, שנשנה את תפיסתנו לגבי הגאולה, וזה המשך דברי רבותינו (שם) ואין הדבר תלוי אלא בתשובה, איזו תשובה, לשוב מתפיסתנו המעוותת, המפחדת מן הגאולה שתיקח לנו את שמחת גופינו, ולהבין שהגאולה זה הדבר הכי משמח שיכול להיות לעם ישראל, כי בו נכיר את בוראנו ונעבדהו בלבב שלם, וזו שמחת הגוף והנפש יחדו, אם מעכשיו נרצה בגאולה זו ונשתדל לרדוף אחריה, על ידי קיום התורה והמצוות בשמחה, בודאי שנזכה לה במהרה והיא לא תתעכב יותר שכן כל בניה מוכנים ומבינים את משמעותה, בו תבוא ברינה במהרה. אכ"ר.

חג הפסח הינו חג הגאולה של עם ישראל ממצרים, אמנם לא רק ממצרים אלא הוא שורש לכל הגאולות, וכמו שכתבו רבותינו המקובלים, ובפשטות יציאת מצרים הינה שורש לד' הגאולות מן הד' גלויות שאליהם גלו ישראל, אולם לא רק זאת אלא יציאת מצרים הינה גם שורש לכל הגאולות הפרטיות של האדם, ובמאמרנו זה רצינו לבאר משמעות דבר זה בס"ד.

הנה אמרו רבותינו בהגדה, חייב כל אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ובודאי שזו אחת המצוות הקשות של פסח, היאך אפשר להרגיש ביציאת מצרים מאחר שלא היינו שם, ובזמן שהיינו גולים בין העמים הקושי הינו כפלים היאך אפשר להרגיש בן חורין היוצא ממצרים והוא יושב בגלות, וגם כיום שאנו בארצנו קשה מצד אחר להרגיש את היציאה ממצרים שמעולם לא היינו בה, ולא הרגשנו את שיעבודה.

וטרם ננשיב על כך נעורר תמיהה נוספת, הלא ביציאת מצרים כידוע לא כל ישראל יצאו ממצרים, אלא רק עשרים אחוז, וכמו שאמרו רבותינו על הפסוק בפרשת בשלח (שמות י"ג י"ח) וַתִּמְשָׁךְ עֵלּוּ כְּנִי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, והמושיש אחד מחמישה, ואמרו רבותינו שאותם שמונים אחוז פשוט לא רצו לצאת ממצרים (כמבואר ברש"י שמות י' כ"ב), ויש להבין מה ראו במצרים שלא רצו לצאת ממנה, והנה כבר הארכנו בספר ויאמר דוד (מאמר ב' לפרשת בא) לבאר שהם העדיפו את העול המצרי על פני העול הרוחני, שהוא מתירני, ומתיר לך לעשות דברים שהעול הרוחני אוסר לך. עיין שם באריכות.

נמצא שיציאת מצרים הייתה אמנם יציאה גשמית ממצרים, אבל בעיקרה למען המטרה האמיתית שהיא יציאה מתחת עולו של יצר הרע, ולהכנס לעול התורה והמצוות, ובאמת שיצר הרע הוא עול כבד, שמכביד על האדם בעבודת העולם הזה, בשביל שישגיג איזה תענוג, אע"פ שעל פניו הוא נראה מתירנות ולא עול כלל, זהו רק כלפי חוץ, אך המתבונן יראה כמה כוחות הוא שואב מן האדם להתענג כאן תענוג קטן חולף כלה ובלה, ועל כל תענוג הוא משלם מחיר כבד, את חייו ממש, ואילו עול התורה והמצוות, עול הוא כלפי חוץ בלבד, אך בפנימיותו הוא חיי בן חורין אמיתי, חירות הנפש שאיננה משועבדת ליצר הרע, הכופה אותה לעבודתו מידי יום ביומו, אלא כפופה היא ליוצרה המטיב לה ומפרנסה בחיים ובריאות, וזוכה היא כאן בעולם הזה ממש לחיי עונג התעלות והתרוממות הנפש.

ואמנם הכל תלוי בהסתכלות של האדם, מי שרואה את הגוף עיקר, בוחר הוא בעולו של יצר הרע, ומי שרואה את הנשמה עיקר בוחר הוא בעול התורה והמצוות, וישנם רבים בינינו המאמינים בחיי העולם הבא, ושיש באדם נשמה, ושהיא עתידה ליתן דין וחשבון על כל מעשיה, ויתכן גם שהם מקיימים תורה ומצוות, ובכל זאת בליבם פנימה יש להם קנאה סמויה ואולי גם גלויה, באלו שהכל מותר הם, ויכולים הם לחגוג כאן בעולם הזה ולהנות, ולהם אין ברירה, מה לעשות, הלא הם יודעים את האמת אבל זה קשה, ואילו להם החופשיים הלא תודו, הם יאמרו לכם, יש להם חיים קלים יותר.

והאמת שאינם מכירים את האמת כלל ועיקר, ואינם יודעים שחיי התורה והמצוות הם חיי החופש האמיתי, הקלים והנעימים באמת, ואילו חיי הגוף הם העול המכביד שאין לו סוף ומכביד את עולו עד יום מותו של האדם ועד בכלל.

מחסות
לוח ניסן
מסכים וידידות
לכתיבת נתיבות
077-2233565

טעון גניזה | נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה!

להצלחת חן אמיניאן בת רחל, ולהצלחת כלל ישראל הנמצאים בכל מקום ואתר, הי' ישמרו ויצילם מכל צרה ופגע.

הליכות והלכות

אל תיקרי הליכות אלא הלכות (נידה ע"ג).

הליכות לליל הסדר (בקצרה)

צפון: אחר גמר סעודתו קודם ברכת המזון יטול כזית מן המצה החצויה שהצניע לאפיקומן, ויאכלה בהסבת שמאל, זכר לפסח ויכוין גם זכר למצה הנאכלת עימו, ואם המצה אינה מספיקה יקחו ממצות שמורות אחרות, ולא יאכל שום דבר אחר האפיקומן.

ברך: ימזוג כוס שלישית של יין לכל המסובים, וירחצו ב"מים אחרונים" את אצבעותיהם, ויברכו ברכת המזון בשמחה, ויאמרו בברכה שלישית "יעלה ויבוא", ובסוף ברכת המזון יברכו ברכת "בורא פרי הגפן" (ולמנהג הספרדים יכוין לפטור בברכה זו גם כוס רביעית) וישתו כוס שלישית בהסבת שמאל.

הלל: ימזוג כוס רביעית ויאמרו עליו את ההלל בשמחה ובהתלהבות, ואם יכול יאחז הכוס בידו כל ההלל, לאחר ההלל יאמרו "הודו" ו"נשמת כל חי" ויסיימו בברכת "מלך מהולל בתשבחות", ואז יסבו על שמאלם וישתו כוס רביעית בלא ברכה תחילה, ויברכו לאחר ברכה אחרונה "על הגפן ועל פרי הגפן", ומנהג האשכנזים לברך על הכוס גם בתחילה.

נרצה: אם עשה ככל הסדר האמור ירצה ה' פעולו ותהי משכורתו שלימה מעם ה', וטוב לומר תפילה זו שהובאה בסדור הרש"ש:

יְהִי רְצוֹן מִלְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂבֹכֵחַ סְגוּלַת אֲרֻבַּע פְּסוּטוֹת וְכָל הַמְצוֹת שֶׁעָשִׂינוּ בְּלִילָה הַזֶּה, יַגְדֵּל נָא פֶחַ ה' לְרַחֵם בּוֹ עָלֵינוּ וְלַהוֹשִׁיעֵנוּ, אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי, וּבְרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל שֶׁהִחַיִּיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ, כֵּן תַּחֲיֵינוּ וְתַחַנְנוּ, וְתִאֶסְפוּ גְּלוּתֵינוּ לְמִצְרַיִם קְדוֹשָׁה, לְשִׁמְרַת חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ בְּלִבְבֵנוּ שְׁלָמָה, עַל שֶׁאֲנִיחָנוּ מוֹדִים לָךְ, בְּרוּךְ אַתְּ הַהוֹדָאוֹת. וְצֵא נָא לִישַׁע עַמֶּךָ, לְיִשְׁעֵךָ אֵת מְשִׁיחֶךָ, וְכִימִי צִאתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעַ נְטוּיָה וּבְאֵתָת וּבְמִוִּפְתֵימָה, כֵּן עֲתָה בְּגָלוֹת חֲחִיל הַזֶּה, הִרְאָנוּ נִפְלְאוֹת, וְזָכַנּוּ לְרֵאוֹת פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ הַקְּדוֹשׁ. וְהִיָּה ה' לְמִלֶּךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד, וְהִיָּה הָאָרֶץ שְׂפָה אֶחָת לְכוֹלָם וְלַעֲבָדוֹ שְׂכָם אֶחָד, וְיִקְוִים בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב וּמִלֵּאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֵת ה' כַּמִּים לִיָּם מְכֻסִּים, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן. יְהִי לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ. ה' צוּרִי וְגוֹאֲלִי.

ואחר הסדר ישוררו "חד גדיא" ו"אחד מי יודע", ויאמרו "שיר השירים", וחייב כל אדם לעסוק בהלכות הפסח וביציאת מצרים, ולספר בניסים ובנפלאות שעשה הקדוש ברוך הוא לאבותינו, עד שתחטפנו שינה. ויכול לשתות קפה או תה או שאר משקאות קלים אך לא יאכל שום דבר ולא ישתה יין או שאר משקאות חריפים.

הלכות הסדר בקצרה כפי הנהוג לכתחילה, מבלי מקורות וביאורים, בכדי שיוכל האדם להחזיקו לפניו ולערוך ממנו את הסדר.

קדש: כשיבוא לביתו מיד ימזוג לכל המסובים כוס מלא יין, ויתחילו באמירת הקידוש: "אלה מועדי", ואז יברכו ג' ברכות, "בורא פרי הגפן" ו"מקדש ישראל והזמנים", ו"שהחיינו", ויכוונו בברכת "שהחיינו" לפטור כל מצוות הלילה [וגם מצות הבדיקה וביעור חמץ שעשינו אמש], ומיד לאחר הברכה יסבו על שמאלם וישתו רביעית, וזהו כוס ראשון מארבע כוסות.

ורחץ: יטלו כולם את ידיהם ולא יברכו על נטילה זו.

כרפס: יקחו פחות מ-18 גרם כרפס (עלי סלרי), הבדוק מתולעים, ויטבלו במי מלח (זהו טיבול ראשון), ויברכו "בורא פרי האדמה", ויכוונו בברכתו לפטור את המרור, ואין צריך להסב באכילתו.

יחץ: יקחו מן הג' מצות שמורות המונחות לפניו בקערה את המצה האמצעית ויחלק אותה לשנים, את החלק הגדול יצניע לאפיקומן, ואת החלק הקטן יניחנו בין שתי המצות.

מגיד: יתחילו באמירת ההגדה, וכולם חייבים באמירתה האנשים והנשים, וירחיב ויבאר לבני ביתו את דברי ההגדה, וקודם "מה נשתנה" ימזוג כוס שני לכל המסובים, ובסוף ההגדה מברכים ברכת "אשר גאלנו", ושותים את הכוס השני בהסבת שמאל בלא ברכה תחילה. ומנהג האשכנזים לברך על הכוס.

רחצה: יטלו ידיהם פעם שניה וכעת יברכו "על נטילת ידיים".

מוציא מצה: יאחזו שתי המצות והחצי ביניהם, ויברך "המוציא לחם מן הארץ", ואז יניח את המצה התחתונה וישאיר בידיו את המצה העליונה וחצי המצה התחתונה ויברך "על אכילת מצה", ויאכל בהסבת שמאל כזית מן המצה העליונה וכזית מן המצה החצויה. ואם אין המצות מספיקות לכולם יכולים לאכול כזית אחד בלבד בהסבת משאר מצות שמורות שבשלחן.

מרור: יקחו כזית מרור (חסה, ומנהג האשכנזים בכריז), הבדוק מתולעים, ויטבלו בחרוסת וינערו (זהו טיבול שני), ויברכו "על אכילת מרור", ולא יסב באכילתו.

כורך: יקחו כזית מן המצה התחתונה וכזית מן המרור ויכרכם ביחד ויטבלם בחרוסת, ואינו צריך לנער בחרוסת, ויאכלם בהסבת שמאל, זכר למקדש כהלל הזקן שהיה כורכם ואוכלם בבת אחת, והמנהג לומר זאת בפיו קודם אכילתו.

שלחן עורך: יערוך שלחנו ויסעוד ליבו בשמחה, כי ה' הטובה עליו, ובלבד שישאיר מקום לאכול את האפיקומן לתאבון ולשתית ב' כוסות נוספים של יין.

